

ЗАТВЕРЖЕНО

Наказ Українського державного
університету залізничного
транспорту

С. В. Панченко

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Українського
державного університету залізничного транспорту
права на академічну мобільність**

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблене відповідно до Закону України "Про вищу освіту"; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти, Статуту Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університету), Положення про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті залізничного транспорту, затвердженого рішенням вченої ради Українського державного університету залізничного транспорту від 26 травня 2015 р., протокол № 4.

1.2. Положення регламентує діяльність Університету щодо організації академічної мобільності студентів, аспірантів, докторантів, науково-

педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу та встановлює загальний порядок організації програм академічної мобільності учасників освітнього процесу на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних вищих навчальних закладів (наукових установ) (далі — іноземні учасники освітнього процесу) в Університеті. Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу Університету в освітньому процесі іншого вищого навчального закладу (наукової установи) в Україні або поза її межами, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін.

1.3. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво між Університетом та вітчизняним або іноземним вищим навчальним закладом (науковою установою) або їх основними структурними підрозділами (далі — вищі навчальні заклади (наукові установи) — партнери), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Університету, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

Індивідуальна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, що реалізується на основі індивідуальних запрошень, здійснюється, як правило, за узгодженням з адміністрацією Університету.

Індивідуальна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, що реалізується на основі індивідуальних запрошень без узгодження з адміністрацією Університету можлива лише у період канікул або академічної відпустки.

1.4. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність – академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах в межах України;
- міжнародну академічну мобільність – академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Університету у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в Університеті.

1.5. Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

- кредитна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

1.6. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між вищими навчальними закладами (науковими установами) – партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту вищого навчального закладу (наукової установи) – партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту вищих навчальних закладів (наукових установ) – партнерів.

1.7. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії у вітчизняних вищих навчальних закладах, є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

1.8. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу, є:

- участь у спільних проєктах;
- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

II. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними цілями академічної мобільності учасників освітнього процесу Університету є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Університету на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами – партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів вищих навчальних закладів – партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності учасників освітнього процесу Університету є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- можливість одночасного отримання учасником освітнього процесу двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у вищих навчальних закладах – партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1. Загальне керівництво із забезпечення академічної мобільності здійснюється проректором з науково-педагогічної роботи (міжнародного співробітництва) через відділ міжнародних зв'язків, навчальний відділ та дирекції інститутів (деканати факультетів).

3.2. До участі в програмах академічної мобільності допускаються студенти, починаючи з другого курсу, які здобувають освітні ступені бакалавра, магістра (спеціаліста), а також аспіранти, докторанти, науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Університету.

3.3. Відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності, в яких бере участь Університет, здійснюється Конкурсною комісією по відбору учасників освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту для участі в програмах академічної мобільності. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності студентів вищих навчальних закладів – партнерів та

процедура їх подання регламентується угодами між вищими навчальними закладами – партнерами.

3.4. Етапи, тривалість та зміст навчання у вищих навчальних закладах – партнерах визначаються навчальними планами та графіками освітнього процесу, які затверджені у вищих навчальних закладах – партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджуються керівниками вищих навчальних закладів – партнерів.

3.5. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного (електронного) навчання.

3.6. Учасники освітнього процесу Університету, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до вищих навчальних закладів (наукових установ) – партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного вищого навчального закладу (наукової установи).

3.7. За здобувачами вищої освіти Університету на період навчання в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) – партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) – партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

3.8. Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.9. Здобувач вищої освіти, крім вивчення у вищому навчальному закладі -- партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням Університету.

3.10. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність у межах договорів про співробітництво з Університетом, можуть бути зараховані на навчання до Університету:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень Університету;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному вищому навчальному закладі - партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між вищими навчальними закладами договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.11. Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники Університету можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Університеті до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи в Університеті зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.12. Іноземні наукові, педагогічні працівники вищих навчальних закладів (наукових установ) -- партнерів, які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності під час їхнього перебування в Університеті мають усі права та обов'язки працівників Університету. Умови приїзду

провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Університету та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, які укладено між Університетом та запрошеною особою.

IV. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у вищому навчальному закладі - партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою вищого навчального закладу, в якому здобувач навчається на постійній основі.

4.2. Визнання результатів навчання у межах академічного співробітництва з вищими навчальними закладами (науковими установами) – партнерами здійснюється з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої у країні вищого навчального закладу – партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

4.3. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Українському державному університеті залізничного транспорту, затвердженого рішенням вченої ради Українського державного університету залізничного транспорту від 26 травня 2015 р., протокол № 4, на підставі наданого здобувачем вищої освіти документу з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку вищим навчальним закладом (науковою установою) – партнером.

4.4. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти у період навчання у вищому навчальному закладі – партнері представляються за

шкалою, прийнятою у вищому навчальному закладі – партнері, і переводяться у шкалу, прийняту в Університеті.

4.5. Атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку. Якщо здобувач вищої освіти Університету під час перебування у вищому навчальному закладі – партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Університету, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НАУКОВИХ УСТАНОВ) - ПАРТНЕРІВ, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

5.1. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (наукових установах) – партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах;
- представлення своїх наукових робіт для публікацій.

5.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності до Конкурсної комісії з відбору учасників освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту для участі в програмах академічної мобільності;
- вчасно прибути до вищого навчального закладу (наукової установи), в якому реалізується право на академічну мобільність;

- під час реалізації права на академічну мобільність дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу (наукової установи), в якому реалізується право на академічну мобільність;
- виконати індивідуальний навчальний план;
- після завершення заходів із реалізації права на академічну мобільність у вищому навчальному закладі (науковій установі) – партнері вчасно повернутися до вищого навчального закладу, що направим

VI ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОЛОЖЕННЯ

6.1 Зміни та доповнення до Положення вносяться на підставі рішення вченої ради Університету та затверджуються ректором Університету.

Начальник ВМЗ

«27» 12 2016 р.

А.Л.Луценко

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор

«27» 12 2016 р.

В.М.Астахов

Проректор з науково-педагогічної роботи

«27» 12 2016 р.

С.І.Приходько

Проректор з науково-педагогічної роботи

«27» 12 2016 р.

А.О.Каграманян

Головний бухгалтер

«27» 12 2016 р.

О.О.Чумаченко

Юрисконсульт

«27» 12 2016 р.

Н.А.Устинова

Голова студентської ради

«27» 12 2016 р.

А.А.Рузматов

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
Українського державного університету
залізничного транспорту

«27» 12 2016 р. № 10